

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 3Tos/116/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119014863
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Patrik Príbelský, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2019:3119014863.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a členov senátu JUDr. Romana Hargaša a JUDr. Dušana Krč - Šeberu v trestnej veci proti odsúdenému T. J., nar. XX.XX.XXXX, t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Ilava, prejednal sťažnosť prokurátora Okresnej prokuratúry Trenčín, ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 6PP/179/2019 zo dňa 07.10.2019 a na neverejnom zasadnutí konanom dňa 16. decembra 2019, takto

rozhodol:

I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. poriadku z r u š u j e s a napadnuté uznesenie v celom rozsahu.
II. Podľa § 66 ods.1 písm. b), ods.2 Tr. zákona súd návrh odsúdeného T. J., o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody

odôvodnenie:

I. súd Trenčín napadnutým uznesením sp. zn. 6PP/179/2019 zo dňa 07.10.2019 podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zákona v spojení s § 415 ods. 1 Tr. poriadku podmiennečne prepustil T. J. z výkonu trestu odňatia slobody uloženého mu rozsudkom Okresného súdu Prievidza sp. zn. 2T/93/2016 zo dňa 04.08.2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2To/87/2016 zo dňa 13.10.2016. Podľa § 68 ods. 1 Tr. zákona mu určil skúšobnú dobu v trvaní 2 roky a súčasne nariadil probačný dohľad nad odsúdeným vo výmere 2 roky za súčasného uloženia povinnosti podľa § 51 ods. 4 písm. k) Tr. zákona spočívajúcej v príkaze zamestnať sa v skúšobnej dobe alebo uchádzať sa preukázateľne o zamestnanie.

Toto uznesenie nenadobudlo právoplatnosť, pretože proti nemu ihneď po vyhlásení podal sťažnosť prokurátor v neprospech odsúdeného. Sťažnosť bližšie zdôvodnil tým, že u odsúdeného nebolo preukázané splnenie materiálnej podmienky pre podmiennečné prepustenie. Poukázal na skutočnosť, že odsúdený plní stanovený program zaobchádzania len čiastočne, riziko sociálneho zlyhania je stredné, resocializačná prognóza menej priaznivá. Vzhľadom na doposiaľ ukladané tresty odňatia slobody mal odsúdený možnosť preukázať zmenu svojho správania, avšak to nevyužil a ani predchádzajúce odsúdenia u neho nespĺnili predpokladaný účel, ktorý by svedčil o jeho snahe po náprave a polepšení, pretože aktuálne vykonáva nepodmiennečný trest. Vzhľadom na uvedené je prokurátor toho názoru, že u odsúdeného nie je možné dôvodne predpokladať vedenie riadneho života v budúcnosti, pretože napriek predchádzajúcim odsúdeniam opakovane páchal trestnú činnosť. Navrhol preto, aby krajský súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v celom rozsahu zrušil a aby mu uložil vo veci znovu konať a rozhodnúť.

Krajský súd na neverejnom zasadnutí na základe podanej sťažnosti podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že sťažnosť prokurátora je dôvodná.

Zo spisového materiálu vyplýva, že Okresný súd Trenčín napadnutým uznesením vyhovel návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, tak ako je vyššie uvedené.

V odôvodnení napadnutého uznesenia súd prvého stupňa uviedol, že „splnená bola aj tretia z citovaných podmienok, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného na slobode a neexistencia príliš veľkého rizika jeho recidívy. Súd v tomto poukazuje aj na hodnotenie ústavu na výkon trestu, ktorý odporučil odsúdeného podmiennečne prepustiť. Súd pri hodnotení tretej podmienky prihliadol na to, že odsúdený vo výkone trestu preukázal svoje polepšenie, pričom bol 3-krát disciplinárne odmenený, zároveň má vytvorené riadne pracovné návyky, čím si odsúdený vytvoril predpoklad po výkone trestu riadne sa zamestnať a tým predchádzať trestnej činnosti. Odsúdený má tiež vytvorené primerané sociálne väzby, a to s rodičmi, bratom, dcérou či širšou rodinou, ktorí ho podporovali aj zasielaním balíkov. Vzhľadom na uvedené možno tak od týchto osôb očakávať pomoc odsúdenému v začleňovaní sa do spoločnosti aj v prípade jeho prepustenia na slobodu. Nakoniec odsúdený sa plánuje vrátiť bývať k rodičom, kde má aj adresu trvalého pobytu. Odsúdený tak v prípade jeho prepustenia na slobodu vzhľadom k jeho pracovným návykom a rodinnému zázemiu nebude odkázaný na zabezpečenie si svojich základných potrieb na páchanie trestnej činnosti. Súd tiež prihliadol ku skutočnosti, že odsúdený v zásade plní stanovený program zaobchádzania, pričom k trestnej činnosti je kritický. V tomto súd kladne vyhodnotil najmä zmenu postoja odsúdeného k spáchanej trestnej činnosti, keď spočiatku sa k nej vyjadroval čiastočne kriticky a v súčasnosti si už uvedomuje svoju zodpovednosť a zároveň skutok ľutuje. Z uvedeného súdu vyplynulo, že odsúdený využil čas strávený vo výkone trestu na zmenu svojich životných postojov vo vzťahu k páchaniu trestnej činnosti. O tom, že odsúdený naozaj aktívne participoval na svojej resocializácii v priebehu výkonu trestu svedčí aj skutočnosť, že bol aktívnym členom diskusnej skupiny zameranej na toleranciu, prípadne sa zúčastňoval aktivít zameraných na protidrogovú osvetu. Vzhľadom na uvedené je súd toho názoru, že nie je potrebné, aby bolo na odsúdeného aj naďalej pôsobené týmto druhom trestu.“

Z uvedených dôvodov mal súd prvého stupňa splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie za splnené.

Zo spisového materiálu vyplynulo, že odsúdený začal trest pomyselne (zarátanie väzby) vykonávať dňom 02.04.2016 a jeho koniec je určený na 02.04.2021. Lehotu na podmiennečné prepustenie splnil 02.08.2019. Po absolvovaní nástupného oddielu bol dňa 08.11.2016 umiestnený do oddielu s diferenciačnou skupinou „B“, kde sa nachádza až do súčasnosti. Počas výkonu väzby sa vyskytol nedostatok, kedy sa odsúdený sebapoškodil. Na podmienky výkonu trestu odňatia slobody sa bezproblémovo adaptoval a nedostatok sa už neopakoval. Jeho správanie a vystupovanie je na požadovanej úrovni. V kolektíve odsúdených je nekonfliktný. Doposiaľ mu bola udelená 3-krát disciplinárna odmena. Aktuálne nemá evidovaný disciplinárny trest, avšak v minulosti jeho správanie nebolo na požadovanej úrovni. Spočiatku sa vyjadroval čiastočne kriticky k trestnej činnosti. V priebehu výkonu trestu svoj postoj prehodnotil a v súčasnosti je kritický k spáchanej trestnej činnosti. Uvedomuje si svoju zodpovednosť a skutok ľutuje. Od 28.08.2018 do 31.05.2019 bol aktívnym členom diskusnej skupiny so zameraním na toleranciu. Snaží sa rozvíjať si právne a spoločenské vedomie účasťou na aktivitách kultúrno-osvetovej činnosti. Zúčastňuje sa tiež aktivít zameraných na protidrogovú osvetu. Odsúdený trávi voľný čas aktívne a zmysluplne. Zapája sa do ponúkaných aktivít kultúrno-osvetovej činnosti a tiež do športových aktivít v rámci ústavu. V súčasnosti dlhodobo pracuje na pracovisku domácej réžie, kde si zodpovedne plní všetky svoje pracovné povinnosti. Podieľa sa na vykonávaní činností pre ústav v rámci činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného formou upratovacích a čistiacich prác.

Dosiaľ bol 5 krát súdne trestaný za rôznorodú trestnú činnosť, jedno z odsúdení je zahladené. Boli mu ukladané podmiennečné i nepodmiennečné tresty. V roku 2010 bol z výkonu trestu podmiennečne prepustený, pričom sa osvedčil.

Kontakt s vonkajším svetom udržiava s rodičmi, bratom a dcérou, ale aj so širšou rodinou. Z komplexného hľadiska možno konštatovať, že odsúdený čiastočne plní stanovený program zaobchádzania. Nedostatky, ktoré sa vyskytovali postupne odstránil a dlhodobo je jeho správanie a prístup k plneniu si povinností na požadovanej úrovni. Resocializačná prognóza je hodnotená ako menej priaznivá na základe stredného rizika sociálneho zlyhania, a to z dôvodu intenzívneho užívania návykových látok, absencie legálneho zamestnania, absencie stredoškolského vzdelania a závažnosti trestného činu. Záverom ústav konštatoval, že odsúdený čiastočne spĺňa podmienky pre podmiennečné prepustenie, pričom ústav odporúča odsúdeného podmiennečne prepustiť s dohľadom.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti krajský súd potom konštatuje, že súd prvého stupňa nepostupoval v súlade so zákonom, keď na verejnom zasadnutí žiadosti odsúdeného vyhovel a podmiennečne ho prepustil, pričom sa nedostatočne venoval posúdeniu splnenia materiálnej podmienky na podmiennečné prepustenie a to preukázanie polepšenia a schopnosti viesť v budúcnosti riadny život.

Krajský súd v prvom rade uvádza, že odsúdený nemá automaticky na podmiennečné prepustenie nárok. Zákon ponecháva súdu plne na úvahu, či pri zohľadnení a zhodnotení všetkých skutočností návrhu vyhovie alebo nie. Samozrejme podmienkou je, aby svoje rozhodnutie racionálne a zrozumiteľne zdôvodnil. Zmyslom podmiennečného prepustenia totiž nie je to, aby za dobré chovanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu odňatia slobody bol odsúdený (páchateľ) automaticky prepustený po vykonaní stanovenej doby trestu, bez zreteľa na účel trestu. Podmiennečné prepustenie je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom k účelu trestu a k ďalším okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený i na slobode povedie riadny život a že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Pozitívna prognóza budúceho chovania odsúdeného je nutným predpokladom pre rozhodnutie o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Táto prognóza musí vyplývať zo zhodnotenia chovania sa odsúdeného počas výkonu trestu a čiastočne i pred jeho výkonom (predchádzajúce odsúdenia). Význam má i zistenie, aké sociálne podmienky sú vytvorené pre odsúdeného po jeho prípadnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody.

Celkovo tak inštitútu podmiennečného prepustenia možno uviesť, že sa jedná o inštitút mimoriadny, bez stanovenia povinnosti súdu odsúdenému vyhovieť. Zároveň však treba podotknúť, že to neznamená, že by súdy mali možnosť ľubovoľného rozhodovania, alebo že by nemali povinnosť svoje rozhodnutie riadne zdôvodniť.

Cieľom podmiennečného prepustenia je motivovať odsúdeného, aby svojím chovaním a plnením svojich povinností vo výkone trestu preukázal polepšenie. Ak bol dosiaľ vykonanou časťou trestu už dosiahnutý účel trestu, je ďalší výkon trestu nepotrebný.

Dôležité je v nadväznosti na už uvedené, správne interpretovať podmienky podmiennečného prepustenia uvedené v § 66 a nasl. Tr. zák., ktoré sú dané kumulatívne.

Prvou podmienkou je vykonanie určitej vyžadovanej časti trestu. Táto je objektívne ľahko zistiteľná.

Druhou podmienkou je preukázanie polepšenia počas doterajšieho výkonu trestu. Splnenie tejto podmienky možno posudzovať až od momentu začatia výkonu trestu odňatia slobody a posudzuje sa do momentu rozhodovania o žiadosti o podmiennečné prepustenie. Je nutné reflektovať celý priebeh výkonu trestu až do momentu rozhodovania o žiadosti. Nie je pritom možné abstrahovať od skutočnosti, že nástup do výkonu trestu odňatia slobody predstavuje výraznú zmenu v doterajšom spôsobe života odsúdeného a je potrebné, aby na režim výkonu trestu odňatia slobody aklimatizoval, pričom aklimatizácia, najmä v počiatočoch, logicky môže spôsobovať určité problémy. Nie je možné preto mechanicky hodnotiť celý výkon trestu bez zohľadnenia plynutia času a zvážením vývoja chovania sa odsúdeného, najmä ak je trest uložený v dlhšej výmere. Treba zdôrazniť, že Trestný zákon vyžaduje preukázanie polepšenia v momente rozhodovania o žiadosti odsúdeného. Ak teda správanie odsúdeného po nástupe do výkonu trestu vykazuje určité problematické rysy, postupom času sa však stabilizuje, nepredstavuje to vo väčšine prípadov prekážku pre konštatovanie o polepšení sa odsúdeného.

Špecifickou okolnosťou, ktorá býva zohľadňovaná pri výsledkoch o polepšení sa odsúdeného, je prítomnosť jeho kritického postoja k spáchaniu trestnej činnosti a prijatie zodpovednosti, resp. prítomnosť explicitného priznania sa k spáchaniu skutku, za ktorý bol trest uložený, prípadne absencia takéhoto priznania. Z ustanovenia § 66 Trestného zákona nevyplýva nutnosť predchádzajúceho sa priznania k spáchanej trestnej činnosti, ako podmienky na podmiennečné prepustenie. Takáto podmienka nevyplýva ani z judikatúry ústavného súdu, EŠLP, ani z odporúčaní prijatých Radou Európy. Je potrebné poukázať na to, že ani výkon trestu neznamená odsúdenému využívať mimoriadne opravné prostriedky, ktorými by mohol dosiahnuť revíziu svojho odsúdenia. Ak by súdy pri rozhodovaní o naplnení podmienok podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody automaticky vyžadovali priznanie sa odsúdenému, bolo by mu odňaté právo na určité „výhrady“ k odsúdeniu a tým minimálne aspoň sčasti i na uplatňovanie mimoriadnych opravných prostriedkov. I určité kritické výhrady k odsúdeniu (považovanie odsúdenia za viac či menej nespravodlivé) nemusia totiž automaticky

znamená, že odsúdený trest neprijal, aspoň čiastočne si neuvedomil nesprávnosť svojho konania a v dôsledku toho nemôže preukázať polepšenie. Tiež je možné poukázať na skutočnosť, že priznanie sa ku spáchaniu trestného činu je inštitútom trestného práva procesného a preukázanie polepšenia je inštitútom trestného práva hmotného. Účelom konania o podmiennečnom prepustení, ako časti vykonávacieho konania, preto nemôže byť získanie priznania sa odsúdeného. Iste, medzi kritickým postojom k vlastnej trestnej činnosti (teda i priznaním sa) a polepšením môže byť a v praxi často i je úzka obsahová súvislosť, oba inštitúty však nemožno vzájomne zamieňať. Súdny konajúci o podmiennečnom prepustení tak musia zvážiť, do akej miery absencia priznania sa, či existencia určitých výhrad k odsúdeniu, bránia vysloveniu záveru, že odsúdený preukázal polepšenie.

Treťou podmienkou je prognóza očakávania vedenia riadneho života. Už z povahy veci je samozrejmé, že sa jedná len o odhad, prognózu zo strany súdu smerom do budúcnosti, pričom súd musí pri svojej úvahe zohľadniť všetky aktuálne informácie, ktoré má k dispozícii pri rozhodovaní o žiadosti. Nie je teda vyžadované „stopercentné“ presvedčenie, že odsúdený nespácha v budúcnosti trestnú činnosť, jedná sa vždy len o pravdepodobnostnú úvahu. Za „vedenie riadneho života“ možno považovať určitý minimálny rámec, v ktorom spoločnosť považuje od každého občana, aby sa vyvaroval páchania trestnej činnosti, či opakovaného páchania priestupkov. Vedenie riadneho života môže byť pritom zo strany rozhodujúceho súdu „poistené“ uložením probačného dohľadu spolu so stanovením určitých špecifických povinností, či obmedzení. Tieto povinnosti či obmedzenia by logicky mali vychádzať z poznania charakteristík a špecifik osobnosti odsúdeného. Prognóza vedenia riadneho života býva vo väčšine prípadov konštatovaná na základe zistení, že odsúdený má zabezpečené sociálne zázemie, zamestnanie, udržiaval kontakt s rodinou. Zohľadňuje sa samozrejme i trestná minulosť odsúdeného, závažnosť aktuálneho odsúdenia a tiež počet jeho prípadných podmiennečných prepustení v minulosti. Samotný faktor trestnej minulosti a závažnosť aktuálneho trestného činu odsúdeného je preto dôležitým, pri prognóze očakávania vedenia riadneho života, táto prognóza však nemôže byť založená výlučne a len na jeho trestnej minulosti. Ak by totiž záver súdu o nenaplnení podmienky očakávania vedenia riadneho života bol založený výlučne a primárne len na okolnostiach a dôvodoch, ktoré hrali úlohu pri ukladaní samotného trestu odňatia slobody (predchádzajúce odsúdenia, závažnosť trestnej činnosti) mohlo by prísť k porušeniu zásady zákazu ne bis in idem. Ani trestnú minulosť teda nemožno hodnotiť mechanicky, bez previazanosti na aktuálne správanie a charakteristiky odsúdeného, i keď samozrejme zhodnotiť ju treba a to vrátane už prípadne zahladených odsúdení. V prípade predchádzajúcich odsúdení je potrebné zohľadniť, aký bol medzi nimi časový odstup a aká bola ich závažnosť (či gradovala atď.).

V danom prípade z písomného hodnotenia i z dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa na verejnom zasadnutí vyplýva, že správanie odsúdeného síce aktuálne je na požadovanej úrovni a snaží sa i v zamestnaní plniť si svoje povinnosti. Do úvahy však treba vziať i skutočnosť, že v priebehu rokov 2003 až 2016 sa opakovane dopúšťal i násilnej trestnej činnosti v relatívne krátkych intervaloch, pričom „prestávky“ v páchaní trestnej činnosti boli spôsobené i výkonom uložených trestov odňatia slobody. V roku 2010 bol už z výkonu trestu podmiennečne prepustený, pričom sa síce osvedčil, avšak opätovne sa dopúšťal trestnej činnosti. Počas relatívne dlhšej doby počas ktorej vykonáva aktuálny trest odňatia slobody získal zatiaľ len 3 disciplinárne odmeny. Potrebné je s poukazom na § 66 ods.2 Tr. zák. prihliadnuť i na povahu posledného spáchaného trestného činu a na stupeň ústavu, v ktorom aktuálne trest vykonáva. Odsúdený bol uznaný za vinného zo spáchania dvoch trestných činov - zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods.1 Tr. zák., pričom išlo o spôsobenie ťažkej ujmy na zdraví, a prečinu výtržníctva podľa § 364 ods.1 písm. a), ods.2 písm. b). Tr. zák. Trest aktuálne vykonáva v ústave so stredným stupňom stráženia. Jedná sa preto o jedinca určitým spôsobom kriminálne „poznačeného“, ktorého prevýchova (aj v zmysle schopnosti viesť na slobode riadny život) si vyžaduje plynutie dlhšieho času a uplatňovanie špecifických metód, ktorými disponujú práve ústavy na výkon trestu.

Na základe týchto skutočností potom možno konštatovať, že odsúdený síce preukazuje polepšenie, čo možno klasifikovať jednoznačne pozitívne, avšak zatiaľ ešte nie je splnená podmienka, že od neho v budúcnosti možno očakávať vedenie riadneho života.

Súd prvého stupňa vzal prioritne do úvahy len súčasné správanie sa odsúdeného, pričom potrebným spôsobom nedostatočne zohľadnil predchádzajúce odsúdenia, závažnosť trestného činu a stupeň ústavu, v ktorom sa trest odňatia slobody aktuálne vykonáva a to vo väzbe na posúdenie schopnosti odsúdeného viesť v budúcnosti riadny život. Zároveň sa okresný súd žiadnym spôsobom nevysporiadal

ani so skutočnosťou, že odsúdený už bol raz podmiennečne prepustený, pričom po relatívne krátkom čase opäť zrecidivoval.

Sumarizujúc všetky uvedené skutočnosti potom naozaj nezostáva nič iné len konštatovať, že odsúdený doterajším výkonom trestu odňatia slobody síce už preukazuje polepšenie, avšak zatiaľ nemožno od neho dôvodne očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Krajský súd sa preto nestotožnil s rozhodnutím súdu prvého stupňa, že odsúdený aktuálne spĺňa podmienky na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody a preto vyhovel sťažnosti prokurátora, napadnuté uznesenie zrušil a sám rozhodol tak, že žiadosť odsúdeného zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.